

NOMINERING TILL GULDSPADEN 2006

Jag vill härmed nominera Christian Holmén, Mikael Ölander och Cecilia Garne (reportrar) och Tomas Carlsson och Peter Thunborg (researchers) till Guldspaden 2006 i klassen för stor tidning för den granskning av handelsminister Maria Borelius privata affärer som de, bitvis med hjälp av andra reportrar på tidningen, publicerade i Expressen i oktober 2006. De grundligt underbyggda avslöjandena gjorde det efter några dagar omöjligt för handelsministern att sitta kvar.

Med vänliga hälsningar
Irina Halling
Expressen

Här följer reportrarnas egen redogörelse för arbetet:

1. Vilka deltog i arbetet?

Christian Holmén, Mikael Ölander och Cecilia Garne (reportrar), Peter Thunborg, Tomas Carlsson (researchers). I vissa avsnitt av granskningen hjälpte andra reportrar på redaktionen till.

2. Var publicerades jobbet?

I Expressen, papperstidningen, på webben expressen.se, samt i Expressens radio- och tv-sändningar och mobila nyhetstjänster.

3. När publicerades/sändes bidraget?

9,10,11,12,13 oktober 2006.

4. Hur fick du/ni ursprungsidén till projektet?

Lördagen den 7 oktober berättade dåvarande handelsminister Maria Borelius i Svenska Dagbladet att hon anlitat svarta barnflickor eftersom hon inte haft råd att betala vitt.

Söndagen den 8 oktober publicerade Expressen en artikel där Borelius vidhöll sina uppgifter, trots att hon konfronterades med frågor om att hennes make under de aktuella åren haft välbetalda direktörsjobb.

Det reste frågetecken om hur familjens ekonomi egentligen sett ut under åren då de "inte hade råd" att betala vita löner till sitt tjänstefolk.

5. Vilka arbetsmetoder tillämpade du/ni?

Eftersom skatteverket var stängt kunde inte Expressen få ut inkomstuppgifterna för Maria Borelius och hennes make under helgen. Under söndagen den 8 oktober försökte vi få tag på taxeringskalendrar för de aktuella åren genom Kungliga biblioteket i Stockholm. Vi fick beskedet att bibliotekets arkiv inte är öppet under helger.

Därför tvingades vi vänta till måndag morgon med att beställa ut inkomst- och förmögenhetsuppgifter från skatteverket. Tidningens researchavdelning

plockade även ut all tillgänglig dokumentation från tingsrätten och andra myndigheter på familjen Borelius/Larssons bolag och fastigheter.

Efter vår första publicering tisdagen den 9 oktober, som samma dag citerades i alla medier, fortsatte vi med att kontrollera uppgifter vi hade i ett tidigt skede om sommarhus i Skåne som skulle ägas av ett utländskt offshorebolag, samt om en semestervåning på Rivieran. Detta skedde via bolagsregistren på Jersey, samt hos en rad myndigheter i Sverige.

6. Vilka typer av källor använde du/ni?

Skatteverket, tingsrättens arkiv, lantmäteriet, inskrivningsmyndigheten, kommunens offentliga uppgifter om vatten- och sophämningsavgifter, fastighets och bolagsregister i Frankrike, intervjuer med grannar, tjänstemän, affärsmän som hade kontakter med och kunskap om Maria Borelius makes affärer, samt intervju med den barnflicka som under en längre tid arbetade svart hemma hos familjen Borelius i Djursholm.

7. Stötte du/ni på några problem? Vilka?

Moderaternas presstjänst slutade, i den mån den någonsin börjat, fungera. Oerfarna pressekreterare skulle hantera en mediestorm som de aldrig kunnat förbereda sig på. Ministrar och deras medarbetare stängde av sina telefoner och gjorde sig oanträffbara vilket tvingade oss att åka hem till handelsministern för att försöka få hennes kommentarer till de uppgifter vi tog fram.

8. Hur lång tid tog projektet?

Se punkterna ovan.

9. Har projektet fått några konkreta följder?

Handelsministern avgick.

10. Vilka reaktioner har ni fått från myndigheter och kollegor?

Från myndigheter inga. En del kolleger har påpekat att en socialdemokratisk blogg som varken Expressen eller någon annan redaktion såg hann först med att publicera uppgiften om familjen Borelius inkomster.

11. Har projektet anmälts till PO, granskningsnämnden eller annan instans?

Nej.